

بررسی نقشه راه دبی در حوزه اقتصاد دیجیتال

ISIM

ISSUE 11

31 MARCH 2025

دوشنبه ۱۱ فروردین ۱۴۰۴

استراتژی پیشگامانه دبی برای تبدیل شدن به یکی از پیشروترین کانون‌های اقتصاد دیجیتال جهان، از طریق برنامه‌ریزی دقیق و سرمایه‌گذاری هوشمندانه در فناوری‌های نوین شکل گرفته است. این نقشه راه که با دقت تدوین شده، شامل مجموعه‌ای از ابتکارات و سیاست‌هاست که هدف آن تقویت زیرساخت‌های دیجیتال، جذب استعدادهای جهانی و ایجاد محیطی مناسب برای نوآوری است.

دبی با اجرای پروژه‌های بزرگی مانند شهر هوشمند، بلاکچین و فناوری‌های مالی غیرمتمرکز (DeFi)، قصد دارد تا سال‌های آینده خود را به عنوان یک قطب اصلی اقتصاد دیجیتال جهانی مطرح کند. این رویکرد شامل تسهیل قوانین، توسعه زیرساخت‌های پیشرفته و ایجاد همکاری‌های بین‌المللی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های بزرگ است.

در این مسیر، دولت دبی نه تنها به توسعه فناوری‌های نوظهور توجه کرده، بلکه با تشویق کسب‌وکارهای کوچک و متوسط (SME) به استفاده از ابزارهای دیجیتال، نقش مهمی در تحول اقتصادی کشور ایفا می‌کند. این استراتژی به طور خاص بر روی بخش‌هایی مانند فناوری اطلاعات، هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و ارزهای دیجیتال تمرکز دارد.

با این رویکرد، دبی نه تنها به دنبال افزایش رقابت‌پذیری اقتصادی خود است، بلکه قصد دارد تا به مدلی الهام‌بخش برای سایر کشورها در عصر دیجیتال تبدیل شود. این نقشه راه نشان‌دهنده تعهد دبی به آینده‌ای پایدار و پویا در دنیای دیجیتال است.

دبی Dubai

جمعیت

۳,۸۲۵ میلیون نفر

۳۴

سی و چہارمین اقتصاد بزرگ دنیا

درس‌سال ۲۰۲۱

۴۱۰

میلیارد دلار تولید
فاخالص داخلی

3.2%
DUBAI ECONOMIC GROWTH RATE
for the first quarter of 2024

% Contribution ● % Growth ●

اقتصاد دیجیتال، به عنوان یک مفهوم نوظهور، نیازمند شاخص‌های مشخصی برای سنجش میزان توسعه و رشد خود است. این شاخص‌ها به ما کمک می‌کنند تا وضعیت فعلی اقتصاد دیجیتال یک کشور یا منطقه را ارزیابی کرده و روندهای آینده آن را پیش‌بینی کنیم.

چرا به شاخص‌های اقتصاد دیجیتال نیاز داریم؟

مقایسه بین کشورها:

این شاخص‌ها به ما امکان می‌دهند تا کشورهای مختلف را از نظر توسعه اقتصاد دیجیتال با هم مقایسه کنیم.

تعیین وضعیت فعلی:

با استفاده از این شاخص‌ها می‌توانیم بفهمیم که یک کشور تا چه اندازه به سمت اقتصاد دیجیتال حرکت کرده است.

تعیین سیاست‌ها:

دولت‌ها می‌توانند از این شاخص‌ها برای تدوین سیاست‌های مناسب برای توسعه اقتصاد دیجیتال استفاده کنند.

سرمایه‌گذاری:

سرمایه‌گذاران می‌توانند از این شاخص‌ها برای ارزیابی پتانسیل سرمایه‌گذاری در یک کشور استفاده کنند.

دکتر علی اکبر سقایی

استفاده از اینترنت:

- تعداد کاربران اینترنت و میزان استفاده آنها از اینترنت برای فعالیتهای مختلف مانند تجارت الکترونیک، آموزش آنلاین و شبکه‌های اجتماعی.

پهنای باند اینترنت:

- میزان دسترسی به اینترنت پرسرعت یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه اقتصاد دیجیتال است.

تجارت الکترونیک:

- حجم معاملات آنلاین، تعداد فروشگاه‌های آنلاین و استفاده از پرداخت‌های الکترونیکی.

شاخص‌های اصلی اقتصاد دیجیتال

برابری دیجیتال:

- دسترسی همه افراد به فناوری‌های دیجیتال، صرف نظر از موقعیت اجتماعی و اقتصادی

حکمرانی دیجیتال:

- وجود قوانین و مقررات مناسب برای توسعه اقتصاد دیجیتال، امنیت سایبری و حفاظت از داده‌ها.

بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT):

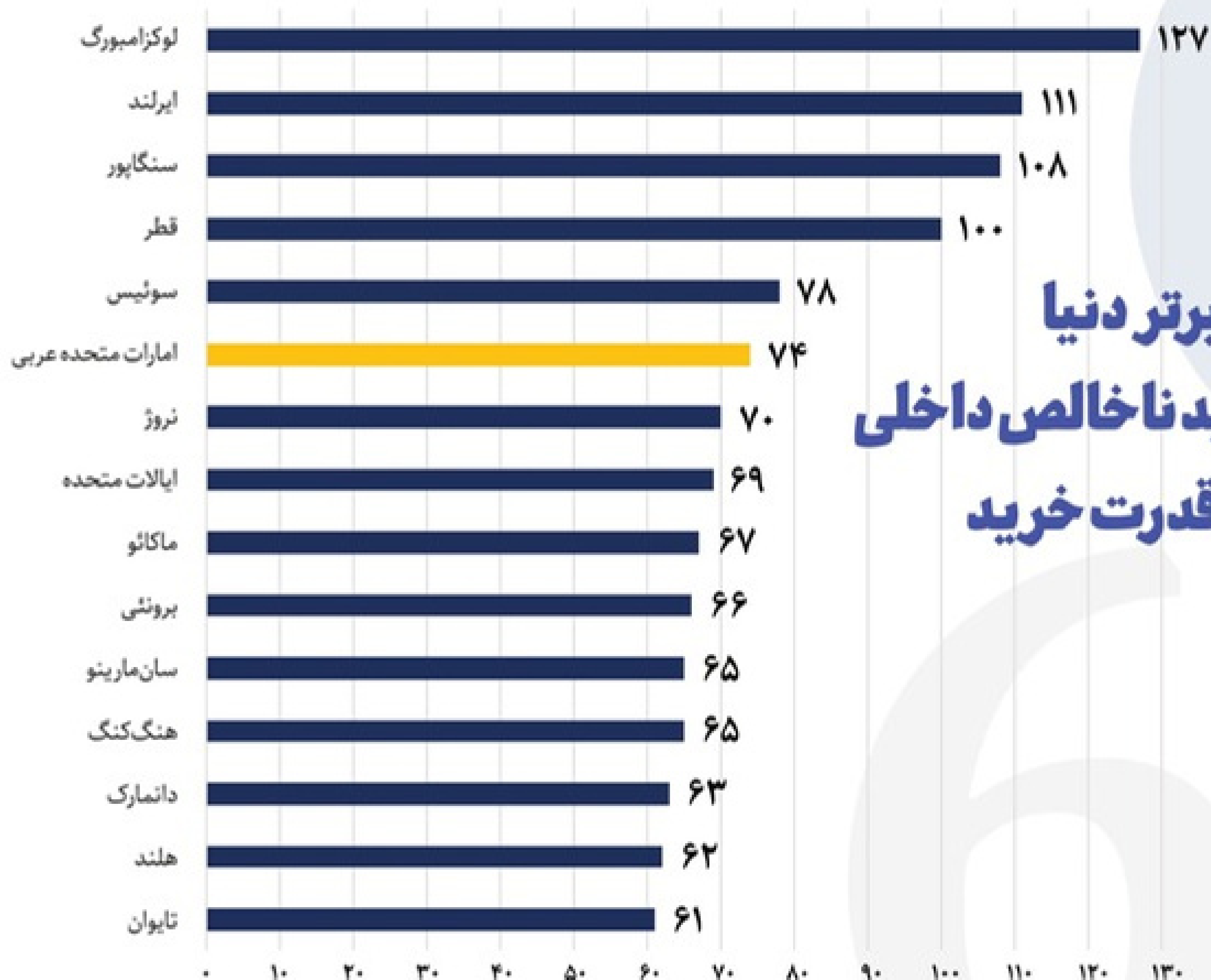
- میزان استفاده از فناوری‌های ICT در صنایع مختلف مانند کشاورزی، صنعت و خدمات

نوآوری دیجیتال:

- تعداد ثبت اختراعات، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه در حوزه فناوری‌های دیجیتال و تعداد شرکت‌های استارت‌آپ.

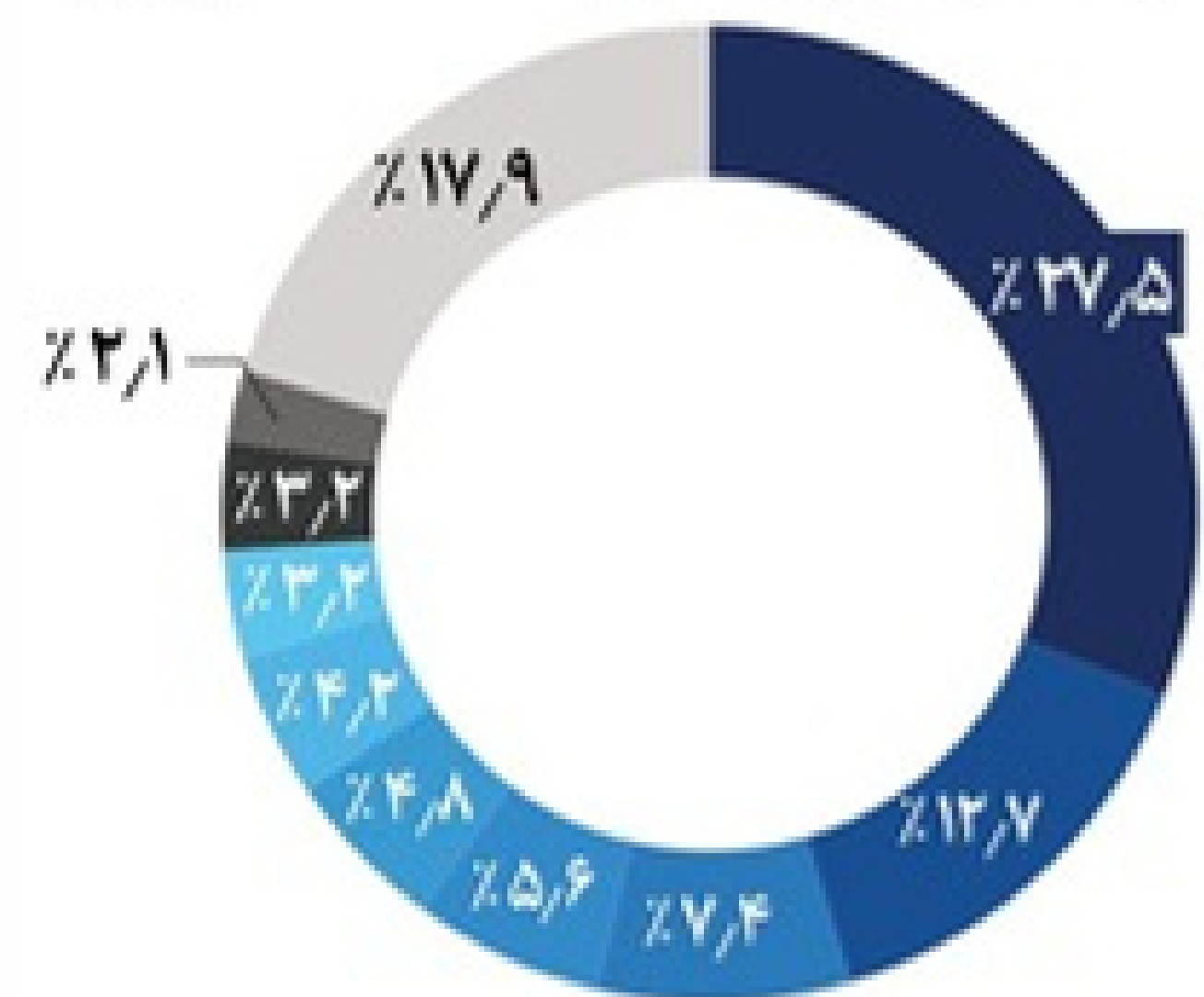
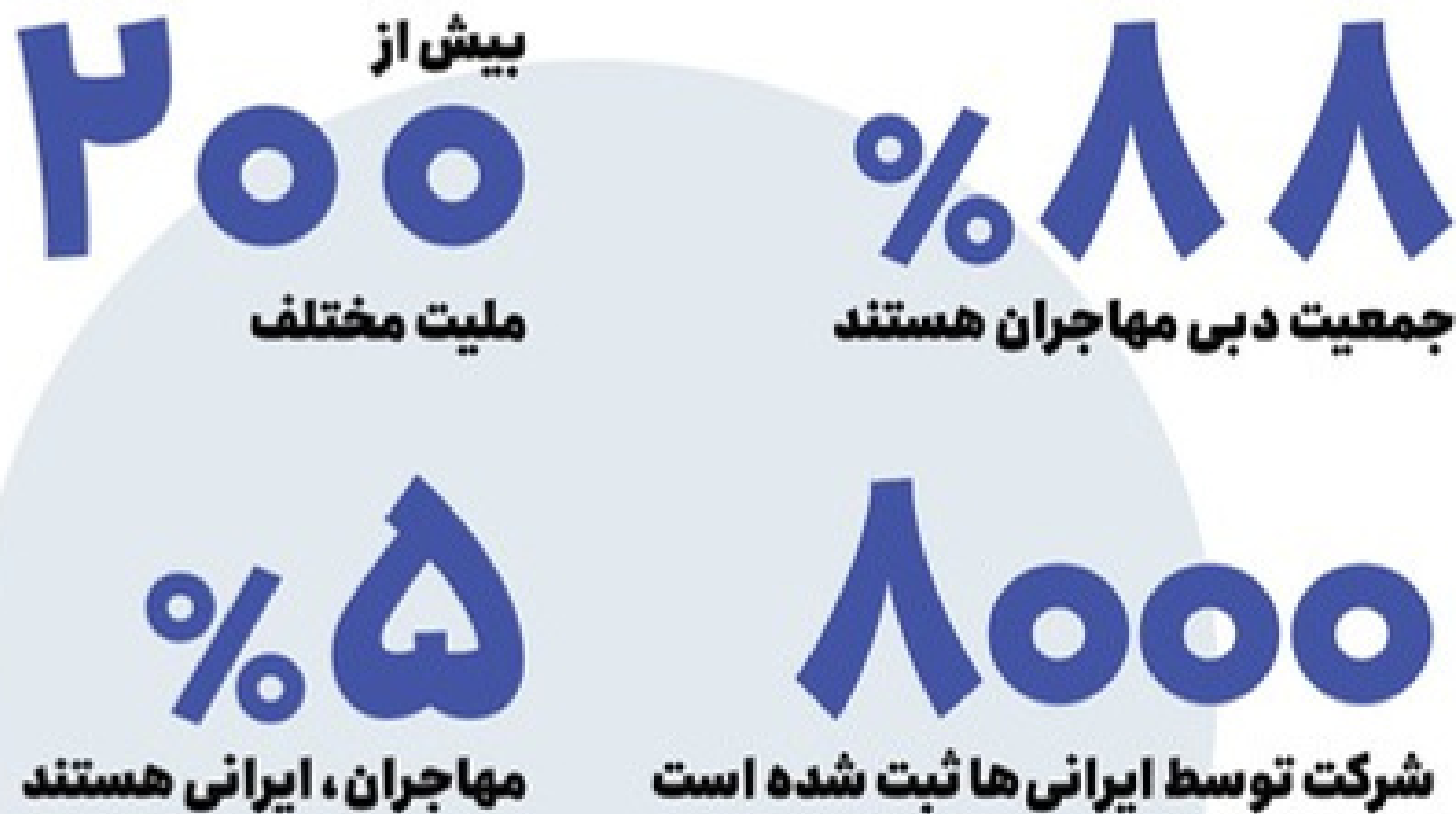
مهارت‌های دیجیتال:

- سطح مهارت‌های دیجیتال جمعیت، به ویژه نیروی کار.

جمعیت مهاجران امارات متحده عربی

- هند
- ایران
- چین
- پاکستان
- مصر
- سایر کشورها
- بنگلادش
- نیپال
- سريلانكا
- فیلیپین

شهر دبی...

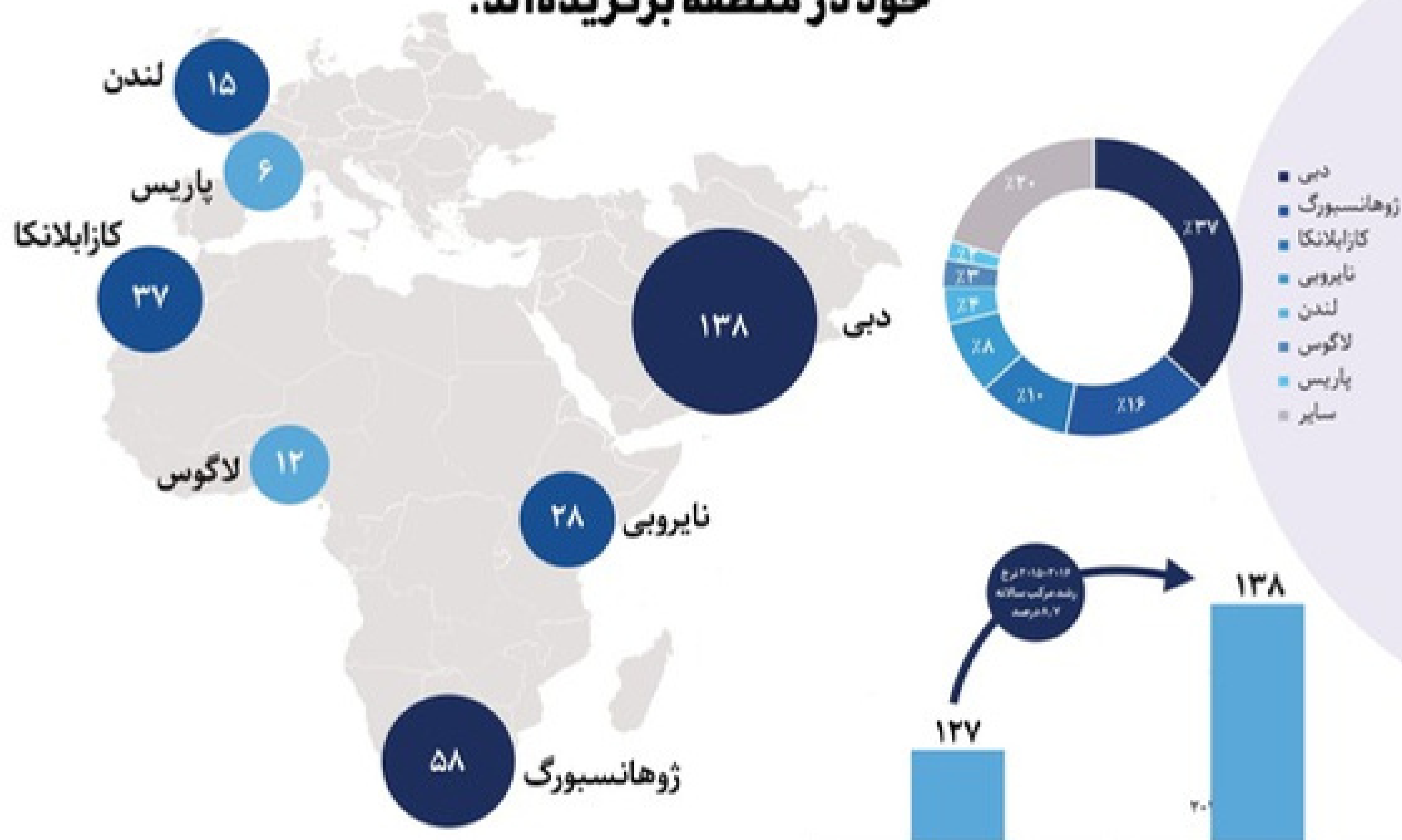
۹۲۶۰۰
میلیونر دارد

۲۵۱
سنتی میلیونر دارد

۳۸
میلیاردر دارد!

دبی فقط برای میلیونها جذاب نیست!

از ۱۹۶ شرکت چندملیتی فورچون ۵۰۰ که در منطقه خاورمیانه و آفریقا اقدام به راه اندازی دفتر مرکزی کرده اند، ۱۳۸ شرکت (۷۰٪) دبی را به عنوان خانه خود در منطقه برگزیده اند.

سهم نفت از تولید ناخالص داخلی

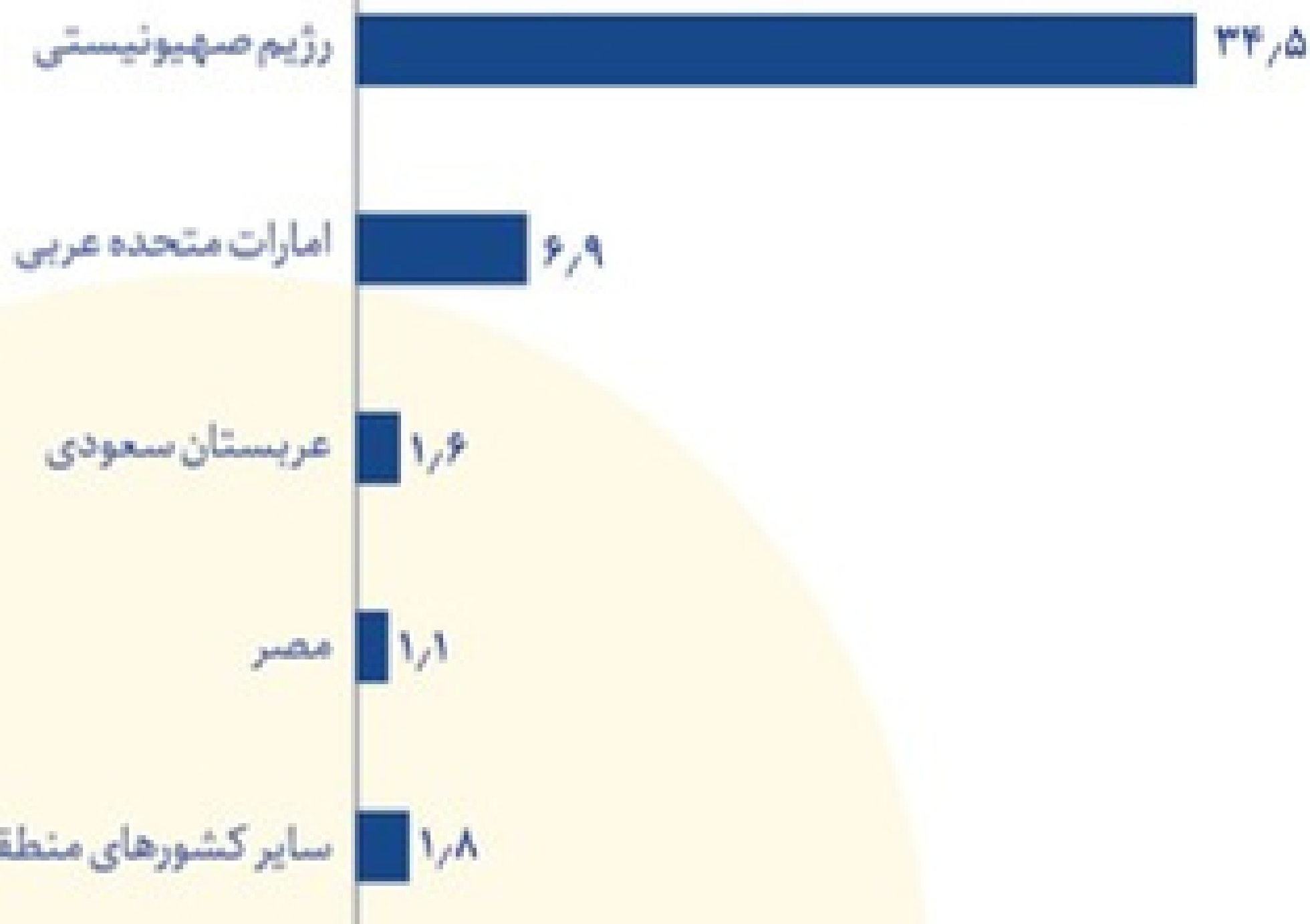
۲۰۰۵ ۶۰%

۲۰۲۱ ۲۷%

جذب سرمایه استارت‌آپی در ۵ سال اخیر

مجموع بودجه جذب شده بر اساس میلیارد دلار
آمریکا (۲۰۱۷ الی سه ماهه دوم ۲۰۲۲)

تعداد معاملات
۲۰۱۷ الی سه ماهه دوم ۲۰۲۲

عدهای استارت‌آپی دبی

متوسط جهانی	دبی	
۷,۲۰۳۵ میلیارد دلار	۱۳,۶۸۰۳۳ میلیارد دلار	ارزش اکوسیستم
۵۵۵.۳۱ هزار دلار	۴۸۵.۳۴ هزار دلار	متوسط سرمایه‌گذاری اولیه یا بذردانه
۳,۳۰۳۲ میلیون دلار	۳۰۳۵ میلیون دلار	متوسط سرمایه‌گذاری دور A

زندگی فعلی
دیجیتال
در دبی

دبسی

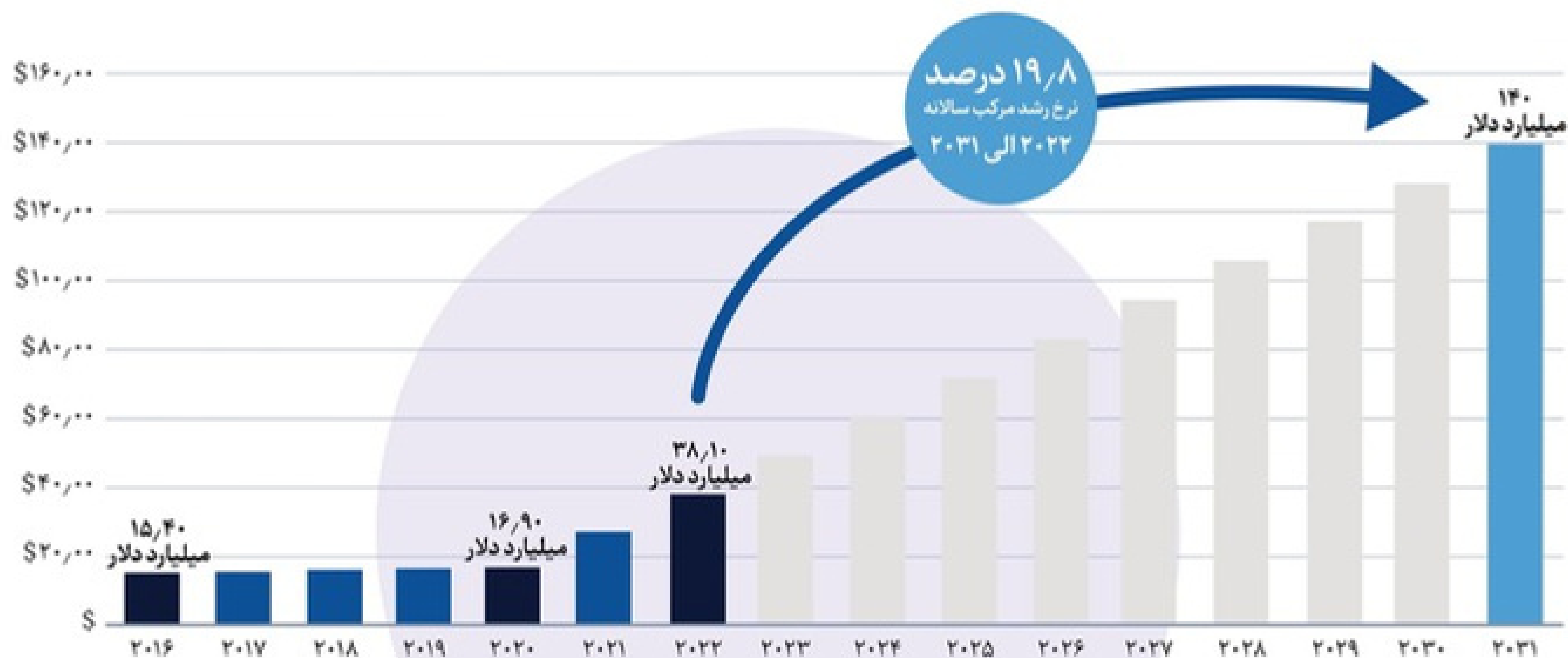
به دنبال چه برند تازه‌ای
برای خود است؟

از هاب تجارت و داد و ستد به هاب اقتصاد دیجیتال

هدف استراتژی اقتصاد دیجیتال دبی

دو برابر کردن سهم اقتصاد دیجیتال تا سال ۲۰۳۱

وزارتخانه‌ها و تنظیم‌گرهای اقتصاد دیجیتال دبی

وزارت اقتصاد

۲۰۱۹

آزمایشگاه قانون‌گذاری امارات
(UAE Regulation Lab)

۲۰۱۷

وزارت هوش مصنوعی، اقتصاد
دیجیتال و کار از راه دور

۲۰۱۶

بنیاد آینده دبی

۲۰۲۱

اتاق اقتصاد دیجیتال دبی

۲۰۲۱

وزارت توسعه و آینده

۲۰۲۰

وزارت فناوری‌های پیشرفته

اسناد بالادستی و اقدامات انجام شده

۲۰۱۸

احراز هویت دیجیتال ملی
(UAE Pass)

۲۰۱۷

استراتژی هوش مصنوعی دبی

۲۰۱۶

استراتژی بنیاد آینده

۲۰۲۱

استراتژی بلاکچین دبی

۲۰۲۱

استراتژی اقتصاد دیجیتال دبی

۲۰۱۹

ویزای طلایی
برای ۱۰۰ هزار برنامه نویس

2022

استراتژی متاورس دبی

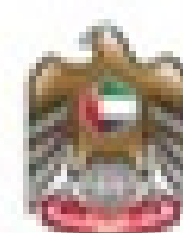
2022

**اعطای مجوز
به کسب و کارهای رمزارزی
و سند وارا**

سطح کشور

ذی نفعان کلیدی

UNITED ARAB EMIRATES
DEPARTMENT OF EDUCATION

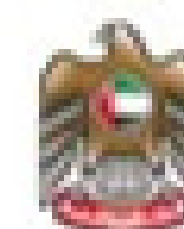
UNITED ARAB EMIRATES
MINISTER OF STATE FOR ARTIFICIAL INTELLIGENCE,
DIGITAL ECONOMY & REMOTE WORK APPLICATIONS OFFICE

وزارة الاقتصاد
MINISTRY OF ECONOMY

TDRA

هيئة تنظيم الاتصالات والحكومة الرقمية
TELECOMMUNICATIONS AND DIGITAL
GOVERNMENT REGULATORY AUTHORITY

UNITED ARAB EMIRATES
DEPARTMENT OF E-GOVERNMENT

اصول و استراتژی های کلیدی ملی

استراتژی چهارم تحول دیجیتال

اصول ۱۰ گانه امارات متحده عربی برای ۵۰ سال آینده

چشم انداز ۱۰۰ ساله امارات متحده عربی تا ۲۰۷۱

استراتژی بلاکچین امارات متحده عربی

استراتژی هوش مصنوعی امارات متحده عربی

استراتژی اقتصاد دیجیتال امارات متحده عربی

کمیته نظارتی کلیدی - کمیته اقتصاد دیجیتال امارات متحده عربی

وزارة الاقتصاد
MINISTRY OF ECONOMY

وزارت اقتصاد
امارات متحده عربی

شاخص کلیدی عملکرد و نتیجه هدف گذاری:

- دو برابر شدن سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی - افزایش به ۲۰ درصد - تا سال ۲۰۳۱ میلادی
- ایجاد ۲۰ یونیکورن - استارت آپ هایی با ارزش بیش از یک میلیارد دلار - تا سال ۲۰۳۱ میلادی
- تبدیل شدن به یک مرکز جهانی پیشرو برای برنامه های انقلاب صنعتی چهارم (فناوری های فیزیکی، فناوری های دیجیتال و بیوفناوری)

اصول و استراتژی‌های کلیدی دبی

استراتژی فناوری دبی

استراتژی بلاکچین دبی

استراتژی اقتصاد دیجیتال دبی

کمیته نظارتی کلیدی - کمیته اقتصاد دیجیتال امارات متحده عربی

شاخص کلیدی عملکرد و نتیجه هدف گذاری:

- تبدیل شدن به پایتخت اقتصاد دیجیتال جهان
- تبدیل شدن به یکی از ۱۰ اقتصاد برتر جهان
- تبدیل شدن به پایتخت بلاکچین جهان
- راه‌اندازی یا جذب بیش از ۳۰۰ استارت‌آپ جدید مرتبط با اقتصاد دیجیتال تا سال ۲۰۲۴ میلادی
- جذب بیش از ۱۰۰ متخصص برتر در حوزه فناوری‌های پیشرفته تا سال ۲۰۲۴ میلادی
- انتقال عملیات ۱۰ شرکت بزرگ فناوری‌های پیشرفته جهان به دبی
- میزبانی کنفرانس جهانی اقتصاد دیجیتال در دبی

اتاق اقتصاد دیجیتال دبی

غرفة دبي
DUBAI CHAMBER
الرقمية DIGITAL

اتاق دبی در سال ۲۰۲۱ میلادی از نظر استراتژیک به سه اتاق مجزاتفکیک شد. یک اتاق برای تمرکز روی اقتصاد دیجیتال، یک اتاق برای تجارت بین الملل و دیگری هم به عنوان اتاق بازرگانی. اهداف مهم راه اندازی اتاق اقتصاد دیجیتال دبی، حمایت از اکوسیستم اقتصاد دیجیتال در سطح ملی و محلی بوده و نیز:

- معرفی دبی به عنوان یک مرکز بین المللی برای اقتصاد دیجیتال
- تسریع تلاش ها در راستای ایجاد بهترین زیرساخت های دیجیتال در دبی
- حمایت از اصلاحات و توسعه قوانین دیجیتال در دبی
- حمایت از شرکت های مبتنی بر اقتصاد دیجیتال در دبی و پاسخگویی به نیازهای آنها

اهداف راهبردی اتاق اقتصاد دیجیتال دبی تا سال ۲۰۲۴ میلادی عبارت اند از:

- جذب بیش از ۳۰۰ استارت آپ جدید به دبی
- جذب بیش از ۱۰۰ متخصص برتر در حوزه فناوری های پیشرفته تا سال ۲۰۲۴ میلادی
- انتقال عملیات ۱۰ شرکت بزرگ فناوری های پیشرفته جهان به دبی
- میزبانی کنفرانس جهانی اقتصاد دیجیتال در دبی

برخی موفقیت‌های استارت‌آپی دبی

کریم ۲۰۱۳ راه افتاد به تملک
اوبر درآمد

بایوت ۲۰۰۸ راه افتاد
به تملک AMPG درآمد

پراپرتی فایندر ۲۰۰۸ راه افتاد و
به تملک نسپرز درآمد

خرده‌فروشی سوک ۲۰۰۵ راه
افتاد و به تملک آمازون درآمد

کیتاپی (شبیه ابرآروان) ۲۰۱۸
راه افتاد و آلان یونیکورن است

اینستا شاپ ۲۰۱۵ راه افتاد

مامزورلد ۲۰۱۱ راه افتاد

راه اندازی دفاتر غول‌هایی چون
گوگل، مایکروسافت، اوراکل و
فیسبوک در اینترنت سیتی دبی

همچنین خانه یونیکورن های چون

بایننس چین

تلگرام روسیه

Swvl مصر

هدف کیفی استراتژی اقتصاد دیجیتال دبی

سهولت راه اندازی و
انجام کسب و کار

فضای کسب و کار
مطلوب

زیستبوم مناسب

دسترسی قوی
به سرمایه

مالیات بر شرکت و
درآمد صفر

انگلیسی بودن
زبان غالب شهر

کیفیت بالای زندگی
در دبی

تمایل به حمایت و
توسعه شرکت های
دیجیتال

زیرساخت های
دولتی حمایت کننده

تا استعداد های برتر، کسب و کارها، کارآفرینان و سرمایه گذاران
جایی بهتر از این شهر برای استقرار پیدا نکنند.

کارآفرینان وب ۳ نیز این شهر را به عنوان
سند باکس نظارتی، آزمایشگاه نوآوری و سکوی
پرتاب خود برگزینند.

تأمین مالی خطرپذیر

بیش از

۲۵۰ سرمایه گذار بزرگ خطرپذیر

در دسترس استارت‌آپ‌های دبی هستند.

مبلغ

یک میلیارد درهم

مورد تعهد، توسط نهادهای دولتی دبی و با مأموریت «تزریق سرمایه استراتژیک اضافی به اکوسیستم

استارت‌آپی دبی» تأمین شده است. نهادهای وابسته به دولت که این مبلغ را تأمین کرده‌اند؛

مرکز مالی بین‌المللی دبی و بنیاد آینده دبی.

اهداف کمی این استراتژی

■ تا سال ۲۰۳۰ میلادی، حداقل ۲۵ یونیکورن.

■ اقتصاد دیجیتال تا سال ۲۰۳۱ میلادی ۲۵ درصد از تولید ناخالص داخلی غیرنفتی کشور را تشکیل دهد.

■ تا سال ۲۰۳۰ میلادی، پایتخت جهانی بلاکچین شود.

■ کشور در فهرست ۱۵ اقتصاد برتر جهان قرار بگیرد.

■ راه اندازی یا جذب بیش از ۳۰۰ استارت‌آپ جدید.

■ ۱۰۰ متخصص بین‌المللی در فناوری‌های پیشرفته در دبی مستقر شوند.

■ انتقال ۱۰ دفتر مرکزی شرکت‌های فناوری پیشرفته چند ملیتی تا سال ۲۰۲۴ میلادی.

■ بیش از ۱۰۰۰ شرکت مبتنی بر بلاکچین و متاورس به دبی جذب شوند.

■ تا سال ۲۰۳۰ میلادی، ۴۰ هزار شغل مجازی ایجاد شود.

چرا اصفهان ظرفیت تبدیل شدن به قطب اقتصاد دیجیتال را دارد؟

پیشینه صنعتی قوی:
اصفهان به عنوان یکی از قطب‌های
صنعتی کشور، زیرساخت‌های مناسب
برای توسعه فناوری و دیجیتالی‌سازی
صنایع دارد

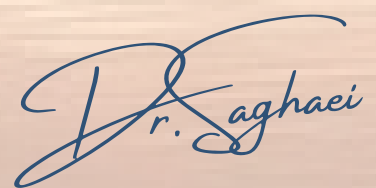
تعامل با صنایع گردشگری و هنری:
اصفهان با داشتن ظرفیت‌های
گردشگری و هنری می‌تواند در زمینه
اقتصاد خلاق دیجیتال، خدمات
نوآورانه‌ای ارائه دهد.

جامعه نوآور و استارت‌آپی فعال:
وجود شتاب‌دهنده‌ها، مراکز نوآوری و
استارت‌آپ‌های خلاق که به رشد اقتصاد
دیجیتال کمک می‌کنند.

زیرساخت‌های شهری و فناوری اطلاعات:
پروژه‌های زیرساختی موجود در شهر مانند
اینترنت پرسرعت و شهر هوشمند، بستر
مناسبی برای پذیرش فناوری‌های جدید
ایجاد کرده است.

موقعیت جغرافیایی و دسترسی مناسب:
اصفهان در مرکز ایران واقع شده و
دسترسی خوبی به سایر استان‌ها دارد که
آن را به مکانی مناسب برای توسعه
کسب‌وکارهای دیجیتال تبدیل می‌کند.

ظرفیت دانشگاهی و نیروی انسانی متخصص:
وجود دانشگاه‌های معتبر مانند دانشگاه صنعتی
اصفهان، دانشگاه اصفهان و دیگر مراکز علمی
که می‌توانند نیروی انسانی متخصص در زمینه
فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) تربیت کنند.

دکتر علی اکبر سقایی

نقشه راه برای تبدیل اصفهان به قطب اقتصاد دیجیتال

1. توسعه زیرساخت‌ها

اینترنت پرسرعت و ارزان: ارتقای کیفیت و دسترسی به اینترنت پرسرعت، به ویژه در مناطق دورتر از مرکز.
مراکز داده و کلان‌داده: سرمایه‌گذاری در دیتاسنترها برای مدیریت داده‌ها و پشتیبانی از پلتفرم‌های دیجیتال.
شهر هوشمند: تکمیل و توسعه پروژه‌های شهر هوشمند برای تسهیل خدمات دیجیتال.

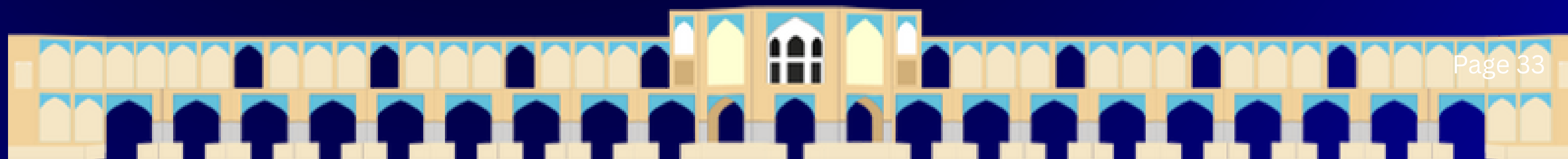
2. ایجاد محیط مناسب برای استارت‌آپ‌ها

تأسیس پارک‌های فناوری تخصصی در حوزه دیجیتال.
حمایت مالی از استارت‌آپ‌ها از طریق ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه (VC).
تسهیل قوانین برای ثبت و رشد شرکت‌های فناوری.

Dr. Saghafi

دکتر علی اکبر سقایی

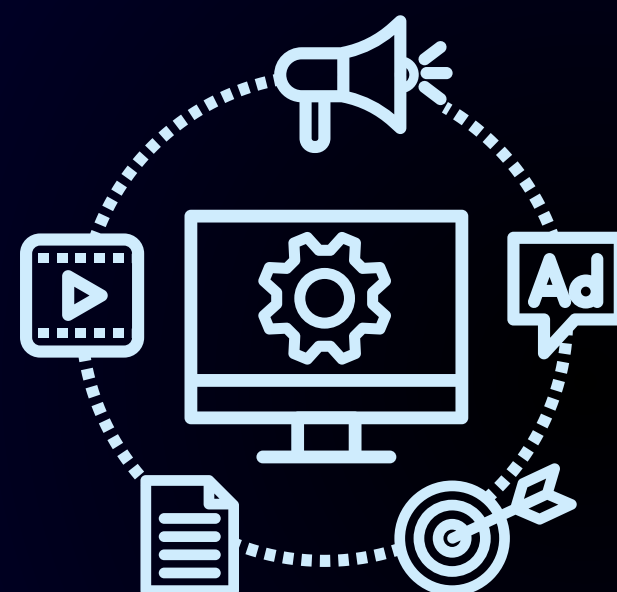
3. توسعه نیروی انسانی

آموزش گسترده مهارت‌های دیجیتال برای دانشجویان و نیروی کار.
برگزاری کارگاه‌های تخصصی در حوزه‌هایی مانند هوش مصنوعی، کلان داده، بلاک چین، و اینترنت اشیاء.
ایجاد رشته‌های دانشگاهی تخصصی مرتبط با اقتصاد دیجیتال.

4. تشویق دیجیتالی سازی صنایع

ارائه تسهیلات به صنایع برای اجرای تحول دیجیتال.
دیجیتالی سازی زنجیره تأمین صنایع در اصفهان.
ترویج استفاده از فناوری‌هایی مانند رباتیک، هوش مصنوعی، و اتوماسیون در تولید

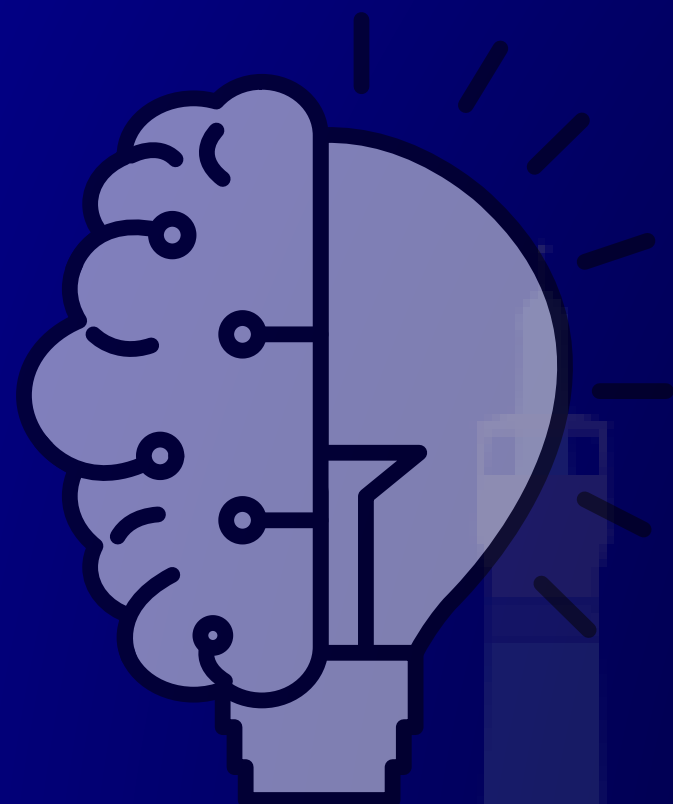
5. ارتباط بین المللی

ایجاد ارتباط با شرکت‌های فناوری بین المللی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی.
تسهیل صادرات خدمات دیجیتال از طریق ارائه حمایت‌های قانونی.

6. تمرکز بر اقتصاد خلاق دیجیتال

استفاده از ظرفیت گردشگری اصفهان برای ایجاد پلتفرم‌های دیجیتال در زمینه تورهای مجازی و آنلاین.
دیجیتالی‌سازی هنرهای دستی اصفهان و فروش آن‌ها از طریق تجارت الکترونیک

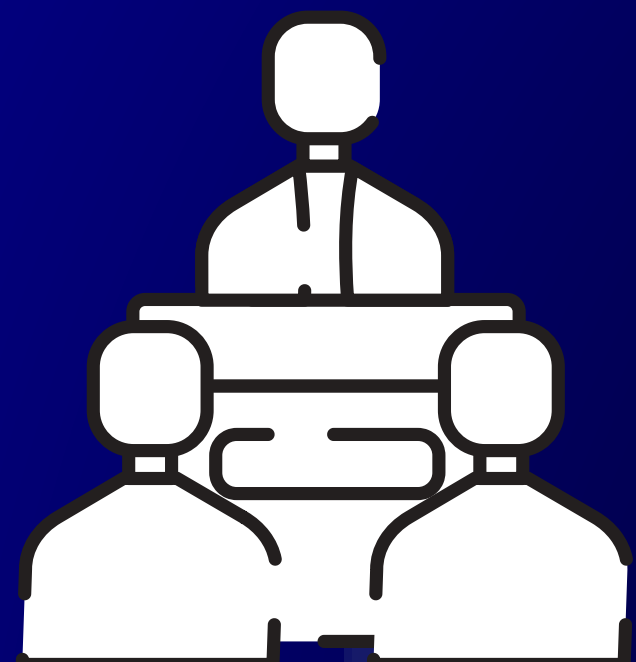
7. حمایت از تجارت الکترونیک

ایجاد مراکز لجستیکی برای توسعه تجارت الکترونیک.
تسهیل قوانین مربوط به پرداخت‌های آنلاین و خدمات مالی دیجیتال

8. تعامل بین دولت، بخش خصوصی و دانشگاه‌ها

راه‌اندازی کلان‌پروژه‌های مشترک بین دولت، دانشگاه‌ها و بخش خصوصی.
برگزاری رویدادهایی مانند هکاتون‌ها، کنفرانس‌های فناوری، و نمایشگاه‌های دیجیتال

9. ارتقای حکمرانی دیجیتال

ایجاد چارچوب‌های قانونی شفاف برای حمایت از حقوق دیجیتال، امنیت سایبری و مالکیت معنوی.
تقویت سازوکارهای حمایت از داده‌ها و حریم خصوصی.

10. توسعه گردشگری دیجیتال

طراحی اپلیکیشن‌های هوشمند برای معرفی جاذبه‌های گردشگری اصفهان.
ارائه خدماتی مانند رزرو آنلاین هتل و بلیط اماکن تاریخی